

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

§. IV. Manus viollenta in Clericum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

§. III.

Duellum.

De Duello vide dicta cap. 2.

§. IV.

Manus violenta in Clericum.

45. **Q**UÆRITUR. *Quinam dicantur violentas manus in Clericum injicere?*

Resp. Qui actionem exteriorē injuriosam, & contumeliosam facit contra Ecclesiasticas personas, ut, si eas violenter percutiat *manu, pede, lapide, baculo, ense, Sclopo, &c.* violenter etiam absque corporis læsione detineat, vel incarceret: aliquid ab eis violenter eripiat; vestes laceret; venenum propinet; vel quid simile in contemptum attemptet, per quod eas notabili aliqua injuria, & contumelia contra honorem, & reverentiam statui Clericali, & personis Ecclesiasticis debitam afficere censeatur. Videnda *Glof. ad d. cap. Si quis verb. man.* Injuria verò factis, non verbis irrogata censuram concludit.

46. In casu, appellatione Clerici veniunt omnes Ecclesiasticæ personæ: ut, Clerici, etiam primæ tonsuræ; ac conjugati, si cum una, & virgine contraxerint, habitum, & tonsuram defertant, cap. *Clerici de Cleric. conjug. in 6.* Item, omnes Religiosi utriusque sexus, etiam Novitii. Cap. *Cum illorum, cap. De monialibus de sent. excom.* Et cap. *Religioso cod. tit. in 6.* Item, Tertiarii cum Claustralibus habitantes: Item, Mulières Tertiariæ virginales, aut cæli-

bem vitam voventes, etiam si seorsim in propriis domibus, aut affinium suorum habitent, juxta *constit. Dum intra, Leonis X. la 22. Bullar. 10. 1.* dummodò conditiones habeant taxatas in decreto S. C. Conc. quod refero *Offic. Curie, c. 52.*

Item, Eremitæ, qui sub obedientia Episcopali cui Ecclesiæ in communitate, vel separatim deserunt. Item, Equites S. Joannis Hierosolymitani, vulgò *di Malta, cap. Canonica de sent. excom.* Quippe solemnna vota Religionis emittunt, ut per *Sperellum* decif.

47. **Q**UÆRITUR, *An ad incurrendam censuram Canonis excuset parvitas materia?*

Resp. Affirmativè. Conveniunt enim *DD. Barbosa, Diana,* aliique in hac materia dari parvitatē materiæ, adeò, ut non incuratur censura, si injuria, vel contumelia illata talis iudicio viri prudentis non sit, quæ ad peccatum mortale sufficiat, ut ex *Bonaccina* observavit *Abellii Medul. p. 2. to. 2. c. 6. sess. 2. §. 1. num. 6.* Nam cum sit injuria levissima, non dicitur facta suadente Diabolo per *Du-hamel Theol. Cleric. tom. 3. lib. 5. dissert. 5. cap. 5.* Et exemplificant; si quis leviter Clericum à se animo irato repellat.

Hinc, ut censura incuratur percussio non levissima esse debet, sed *levis, mediocris, aut gravis, seu enormis.* Judicium autem, an levis sit, mediocris, vel enormis, cum sit res facti, dependet à qualitate loci, personæ, & circumstantia injectionis manus, de quo in Extravagante *Perlectis Joan. XXII.* apud *Confectium de privil. mend. p. 1.*

48. **L**EVIS itaque percussio secundum
(H) 2 allegat.

allegat. Extravagantem ea declaratur, quæ facta, manu, pede, digito, vel lapide, nullam reliquit plagam, vel suggillationem carnis, nec dentes effringit, nec multos divellit capillos, nec sanguinis copiam facit, licet parum fluat.

49. Mediocris percussio ea censetur, ubi dens eruitur, copia capillorum evelitur, carniū contusio, aut suggillatio relinquatur, &c.

50. Gravis verò, vel enormis, iudicanda est, si gravior latio, & injuria inferatur; ut, si Clericus vulneretur, mutiletur, debilitetur, vel occidatur. Item, si denudetur, aut atramento, vel stercore vultus ejus faceret. Considerandum est, quod percussio, quæ aliis secundum substantiam esset levis, sit plerumque gravis, & enormis, aut mediocris ratione loci, ut, si percutiatur Clericus, Ministerio Altaris occupatus, aut dum vacat sacris, sive in Choro, vel in actu publicæ processionis, si in platea, theatro, vel alio loco publico injuria personalis inferatur.

51. Item crescit ratione personæ; ut, si inferatur Episcopo, Prælato, aut alteri in dignitate Ecclesiastica constituto. Ceterum iudicium ex d. Extravag. quæ sit enormis injuria, relinquatur arbitrio Episcopi. Qui in dubio enormem potius, quàm levem arbitrari debet, & ad Sedem Apostolicam pro absolute injurias sunt dirigendi, ne de vicina absolute consili de facili in atroces prorumpant percussiones, & injurias, & in Canonis sententiam proclivius prolabantur, ut ibid. textus, & Confectius sit. p. 2. tit. 14. cap. 1. conc. 5.

Non nulli sunt casus, in quibus ob

percussionem Clerici censura non incurritur, quos recenset cit. Confectius ibid. cap. 8. & Du-hamel ubi supr.

52. I. Quando vis cum moderamine incalpatæ tutelæ repellitur, & Clericus repellendus læditur, cap. si verò, il. 1. de sent. excom.

53. II. Cum in continenti percussus Clericus, vel Regularis cum uxore, matre, sorore, vel filia propria turpiter inventus, d. cap. si verò §. nec ille d. tit.

54. III. Cum ex officio Magister, vel Prælati corripit Clericum, vel Regularem; nam tunc percussio non fit, suadente Diabolo, sed suadente justitia, vel charitate, & zelo Dei, ac disciplina, cap. Universitatis, cap. Cum voluntate d. tit. Dummodò modus graviter non excedatur, nec per Laicum sæcularem fiat.

55. IV. Cum à muliere de adulterio, stupro, vel fornicatione tentata, causa defendendi propriam honestatem, Clericus percussus; dummodò provocatio, & sollicitatio facta, & non solo verbo fiat, d. Confectius.

56. V. Cum fortuito casu, & non ex deliberatione Clericus percussus, d. cap. si verò §. Officialis.

57. VI. Cum id non sit ex odio, invidia, seu indignatione, sed per jocum, vel ad ludum. Nam tunc percussio dici nequit violenta, nec, suadente Diabolo, cap. Nuper d. & Alios casus vid. apud Confectium ibid.

58. Quæritur. Quis absolvat ab excommunicatione incursum propter Clerici percussorem?

Resp. Est certum, Confessarium ordinarium absolvere non posse, nisi de speciali

ciali facultate Superioris, ad quem respectivè id pertinet. Regulariter absolutio est Sedi Apostolica reservata. Ubi verò injuria modica fuerit, vel levis, Episcopus potest absolvere, cap. *Pervenit de sent. excom. d. tit.*

59. Episcopus absolvit Pueros, cap. *Pueris.*

60. Item, mulieres, senes, infirmos, & debiles, qui in Clericum violentas manus iniiciunt; vel aliàs impotentes adeundi Sedem Apostolicam pro absolutionis beneficio, cap. *Enoscitur. cap. Quamvis eod. tit.*

61. Item constitutos in periculo, vel articulo mortis. In quo etiam à quovis Sacerdote absolvi possunt; cum, vel ab Episcopo absolutio haberi non potest, vel Confessarius approbatus non habetur, juxta *Trid. sess. 14. cap. 7. de cas. reservat.*

62. Sed praxis est, ut, quoties ab Episcopo absolvuntur impediti adeundi Sedem Apostolicam, vel à Sacerdote existentes in articulo mortis, ab eis exigatur juramentum recurrendi cum primùm commodè poterunt ad Papam, vel ejus Delegatum, mandatum ipsius humiliter recepturi, per *tex. in d. capit. Quamvis.*

Debentque de tali onere eos præmonere, aliàs non comparentes in similem excommunicationem reincidunt, cap. *Eos, qui d. tit. in 6. Cabafut. prax. jur. Canon. lib. 3. cap. 2.*

63. Quod est practicandum non solum cum excommunicatis ob percussionem Clerici, sed etiam cum ligatis quacumque censura, cujus absolutio sit Sedi Apostolicæ reservata, ut communiter Canonistæ apud d. *Confect. cap. 9.*

64. Hoc etiam est observandum, quod absolutio numquam est conferenda, nisi parte satisfacta, si fuerit læsa; & in casu impotentia est ab absolvendo exigenda promissio cum cautione, etiam jurata de satisfaciendo læso, & de parendo mandatis Ecclesiæ; virtute cujus promissionis, & juramenti est ipsi præcipiendum, ne de cætero in Clericum, vel Monachum violentas manus iniiciant.

65. Sed dubitari potest. *An Episcopus in enunciatis casibus, in quibus ipse potest absolvere, possit id alteri Sacerdoti committere?*

Resp. Affirmativè; *tex. expressus in cap. His de offic. jud. ord.* Nam jurisdictio competens Episcopis absolvendi certis in casibus ob violentam manuum injectionem in Clericum est ordinaria; etenim competit ex officio; ac est concessa non personæ, sed dignitati, cui ita cohæret, ut cum ipsa transeat in futurum Prælatum, & inde perpetua censetur: Atque ita potest alteri committere, ita Gonzalez in *1. tit. 3. 2. cap. fin.*

66. Ex quo sequitur, quod Prælati Regulares, quibus ratione officii, & dignitatis, competit facultas absolvendi suos subditos à d. censura, possint eam potestatem alteri Ordinis Sacerdotis committere.

67. Quæritur. *An mandans per assensionem Clerici d. excommunicationem incurrat.*

Resp. Affirmativè, *tex. expressus in cap. Mulieres §. Illi verò, etiam si de mandato ante percussionem cum paniteat.* Nisi ipsum revocaverit, & de revocatione notitiam ad mandatarij pervenire curaverit, & cum effectu per-

venerit, ut ibi Glof. verb. Auctoritate, & Confectius.

68. Pariter, consentientes, & favorem, ac opem delicto violentæ injectionis manuum præstantes Canonis sententia ligantur, cap. *Quanta d. tit.*

69. Queritur. *Joannes percussit Clericum nomine Titii, a quo mandatum non recepit, Titius id sciens, ratam habet approbans percussorem, petitur, an Titius excommunicationem incurrat?*

Resp. Affirmativè, Cap. *Cum quis de sent. excom. in 6.* Ratihabitio enim mandato æquiparatur, ubi Glof. in verb. *suo nomine*, dixit, si ratum habuit tantum in corde, quoad Deum est ligatus, sed non quoad Ecclesiam militantem. Dum verò prædictæ ratificationis signa exteriora apparuerint, tunc etiam quoad Ecclesiam erit excommunicatus. Confect. cit. Ibi que ead. Glof. in verb. *Incurris*, notavit, quod approbans injectionem excommunicatione ligatur *ex nunc*, hoc est, ab instanti ratificationis; non *ex tunc*, quo facta est injectio.

70. Nec obstat, quod dicatur ratihabitionem retrahit. Nam satis trahitur ad tempus antè, cum ex facto anteriori ligat, licet *ex nunc*. Neque enim sententia excommunicationis trahitur, sed statim ligat, vel non ligat, nec suspendit effectum suum, ut ibi Glof. & cap. Pastoralis de appellat.

Qui verò ratam habet injuriam realem personalem in Clericum non suo nomine factam, peccat quidem peccato sacrilegii, sed non est excommunicatus. Confect. cit.

71. Queritur. *Pœnitens aperit Con-*

fessario, se rapuisse Clericum, quid Confessario agendum?

Resp. Non potest eum absolvere, etiam si ipsum restituerit; cum sit innodatus censura Canonis ob violentiam Clerico factam.

72. Adverte, quod Clericus consentiens, sibi violentiam inferri excommunicationem incurrit, cum tunc injuria inferatur ipsi ut Clerico, & toti ordini Clericali, in cujus favorem fuit privilegium Canonis concessum.

73. Observandum, quod percussus plures Clericos, in petenda absolutione debet numerum ipsorum exprimere, aliàs petitio erit subreptitia. Pluribus enim excommunicationibus numero distinctis ligatur. Nam plures causæ numero distinctæ concurrunt; quæcumque ligat per se sufficiens ad inferendam censuram. Vide, quæ dixi infr. cap. 33. num. 43. & Glof. in cap. *Cum pro causa in verb. Tamquam de sent. excom.*

74. Observandum etiam, quod est onus vitandi excommunicatum ob Clerici percussorem; Nec requiritur, ut tamquam excommunicatus denunciatur, sed sufficit, ut ita notorium sit Clericum percussisse, quod factum nulla possit tergiversatione celari, nec aliquo juris suffragio excusari, juxta Const. Conc. Constantiens. sub Martino V. quam refero infr. lib. 2. cap. 35. num. 16. Quod fuit pro omni notoria excommunicatione repetitum in Conc. Lateranen. sub Leone X. pro ut in ejus Const. *Primitiva* sub la 20. §. 24. Bullar. tom. 1. illis verbis: *aut si notorie in excommunicationis sententiam constiterit incidisse, quod nulla possit tergiversatione celari, &c.* Quapropter

propter vitandi sunt, qui, vel fuerint expressè, & specialiter denunciati, excommunicati, vel de quibus notoriè constat excommunicationem, vel ob Clerici percussorem, vel aliam causam incurrisse. Vide infr. cap. 33. num. 18. & alia plura, quæ dixi Offic. Curia Ecclesiast. cap. 39. de privilegio Canonis; ubi de facultate superiorum Regularium erga suos.

§. V.

Simonia realis scienter contracta.

75. **I**N presenti §. reservatur Romano Pontifici simonia realis scienter contracta. Sciendum namque I. Quod simonia est *studiosa voluntas emendi vel vendendi spiritualia, vel spiritualibus annexa.* Dicitur *studiosa voluntas emendi, &c.* quia quis, quantum est de se, studet, & procurat pecunia emere, & vendere rem spirituales, quæ invendibilis est, & supra omne pretium; atque ita non obstante, quod sit materia indebita venditionis, & emptionis, nulloque pretio æstimari possit, se gerit circa ipsam, ac si revera vendi, & emi posset, & ita injuria rebus spiritualibus irrogatur.

76. Contractus emptionis, & venditionis ponitur, tamquam species pro genere, seu pro quolibet contractu oneroso, vi cuius aliquid pretio æstimabile aut exigitur, aut confertur, aut promittitur; sive sit contractus locationis, permutationis, transactionis, vel innominatus: ut, *do, ut des; do, ut facias; facio, ut facias; facio, ut des.*

77. II. Quod nomine rei spiritualis intelligitur quodcumque supernaturale, seu, quod à Deo procedit, ut est Auctor gratiæ, & ad finem supernaturalem conducit. Id enim in casu dicitur spirituale; sive sit in se spirituale; ut sunt fides, gratia, Spes, charitas, dona Spiritus Sancti, &c. Sive ut causa; ut Sacramenta, quæ causant gratiam sanctificantem; aut conferunt, etiam potestatem spirituales ad consecrandum, & absolvendum; ut Ordo; sive, tamquam effectus, quia à spirituali potestate procedunt; ut administratio Sacramentorum, consecrationes personarum, locorum, vasorum, concionari, dispensare in votis, vel impedimentis matrimonii super irregularitate; absolvere à censuris, & similia. Sive sint spiritualibus annexa. Quod duplici titulo contingit, *antecedenter, & consequenter*: Adnexum *antecedenter* dicitur, quod secundum suam naturam præcedit formam spirituales, ut sunt vasa sacra. Prius enim fiunt vasa, deinde consecrantur. In istis venditio cadit supra materiam temporalem, non supra spirituales.

78. Adnexum *consequenter* est, quod est posterius spirituali, & ab isto dependet. Ita beneficium Ecclesiasticum dependet ab ordine Ecclesiastico. Prius enim est esse Clericum, quam beneficium, & habere jus ad redditus. Quare beneficium Ecclesiasticum describi solet: *jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiasticis competens Clerico propter officium spirituales in sustentationem Ministrum.*

Dicitur *perpetuum*, quia beneficia ex natura sua instituta sunt, ut sint perpetua.